

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-
методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 01 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА МОДУЛЯ ЛІДЕРСТВОСЛУЖІННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації 035.069 Східні мови і література (переклад включно), перша -
японська

035.065 Східні мови і література (переклад включно), перша -
китайська

освітньої програми 035.069. 02 Мова і література (японська)
035.069.01 Мова і література (китайська)

Київ — 2023

Розробник:

Єременко Олена Володимирівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства;
Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Викладач:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Протокол від 10 серпня 2022 р. №1
Завідувач кафедри _____ (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
Мова і література (китайська)
_____.2022 р.

Гарант освітньої програми _____ (Гімідан С.К.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
Мова і література (японська)
_____.2022 р.

Гарант освітньої програми _____ (Мокалов В.І.)

Робочу програму перевірено
_____ 2022 р.

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи _____ (С.І.Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1/30	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом	1	
Обсяг кредитів	1	
Обсяг годин, зокрема:	30	
Аудиторні	14	
Модульний контроль	2	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	14	
Консультації	-	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати основи корпоративної культури та соціальної відповідальності, систему знань у галузі лідерства, розуміння концептуальних основ лідерства служіння; набуття умінь, необхідних для лідера, розвиток лідерських якостей.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності):

ФК3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Програмні результати навчання:

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови та літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	У с ь о г о	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Пі де ум ко ви й ко нт ро ль
			Ле кц ії	Се мі на ри	П ра кт ич ні	Ла бо ра то рні	Са мо сті йн а	
Змістовий модуль 1. Лідерство служіння								
1	Вступ до модуля				2			
2	Сутність та особливості лідерства				2			4
3	Служіння як основний вид діяльності лідера				2			

4	Університет та його роль у розвитку лідерства				2			4
5	Створення команди та особливості командної роботи				2			
6	Конфлікти та способи їх розв'язання з позицій лідерства служіння				2			4
7	Лідерство служіння як корпоративна цінність та громадянська позиція				2		2	2
<i>Разом</i>		30			14		2	14

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЛІДЕРСТВО СЛУЖІННЯ

Тема 1. Вступ до модуля

Мета: познайомити учасників з особливостями курсу та його завданнями; створити доброзичливу та відкриту атмосферу; визначити очікування учасників; знайомство учасників один з одним.

Матеріал та обладнання: кольорові олівці; аркуші А4; правила роботи в групі (презентація).

План заняття:

1. Вступне слово. Представлення курсу
2. Вироблення правил групи.
3. Визначення очікувань учасників.
4. Гра «Андрій, апельсин, Амстердам»
5. Вправа «Дзеркало»
6. Робота в групах «Універсальні цінності».
7. Вправа «Скарб мого серця»
8. Рефлексія.

Домашнє завдання: визначити свої найголовніші (3-5) ключові цінності.

Література: 3; 12; 18.

Тема 2. Сутність та особливості лідерства

Мета: визначити поняття лідерство, розмежувати його з поняттями «керівництво», «управління», «влада»; ознайомити студентів з теоріями та концепціями лідерства; визначити основні принципи лідерства служіння.

Матеріал та обладнання: аркуші А3, маркери, презентації (теорії лідерства, лідерство служіння).

План заняття:

1. Вправа «Добрі побажання»
2. Робота в групах. Вправа «Лідерство – це...» (філологічні асоціації).
3. Міні-лекція «Теорії лідерства»
4. Методика «Експрес-тест самооцінки лідерства»
5. Вправа «Штовхай – вежи»
6. Рефлексія.

Домашнє завдання: проаналізувати ситуацію з власного досвіду або з інших джерел (фільм, книга тощо), де герой намагався контролювати ситуацію з позиції сили.

Література: 1; 5; 11; 18; 21.

Тема 3. Служіння як основний вид діяльності лідера

Мета: визначити поняття служіння у контексті лідерства; розмежувати поняття «бажання» та «потреби»; ознайомитись з ієрархією потреб А.Маслоу; ознайомитись з поглядом Р. Грінліфа щодо типів лідерів; проаналізувати уміння слухати як ключову навичку лідера.

Матеріал та обладнання: відео-кліпи; піраміда потреб (презентація).

План заняття:

1. Вступне слово. Вправа «Привітання»
2. Робота в трійках. Вправа «Служіння – це.....»
3. Міні-лекція «Слуга як лідер», «Піраміда потреб»
4. Робота в парах. Вправа «Приклади лідерства служіння»
5. Робота в групах «Ідеальний лідер – ідеальний слуга»
6. Робота в група. Метод «case» «Лідерство служіння у реальному житті»
7. Рефлексія

Домашнє завдання: проаналізувати ситуацію з власного досвіду або з інших джерел (фільм, книга тощо), де герой продемонстрував себе як лідер-слуга.

Література: 4; 8; 13; 19.

Тема 4. Університет та його роль у розвитку лідерства

Мета: визначити основне завдання університету та його роль у розвитку лідерства; ознайомитись з місією Університету та основними цінностями; порівняти особистісні цінності та цінності університету; розробити цінності навчальної групи.

Матеріал та обладнання: роздатковий матеріал (кейси), цінності університету (презентація).

План заняття:

1. Вступне слово. Вправа «Бінго»
2. Робота в групах «Університет і ми»
3. Вправа «Ланцюжок» «Корпоративна культура – це»
4. Міні-лекція «Місія, візія, цінності університету»
5. Робота в трійках «Демонстрація цінностей»
6. Робота в парах, групах «Цінності єднають»
7. Рефлексія.

Домашнє завдання: проаналізувати місію та цінності кількох організацій (національних та іноземних; прибуткових та неприбуткових; виробничі та підприємства сфери послуг).

Література: 1; 5; 11; 18; 21.

Заняття 5. Створення команди та особливості командної роботи

Мета: розмежувати поняття «група», «команда», «колектив», «громада»; розглянути способи залучення інших до спільної діяльності; проаналізувати

способи розвитку лідерського потенціалу членів команди; визначити основні критерії успішної команди.

Матеріал та обладнання: таблички «Повністю згоден», «Згоден, але не повністю», «Повністю не згоден», «Важко відповісти / не знаю», маркери, стрічки.

План заняття:

1. Вступне слово
2. Вправа «Тест»
3. Робота в групах. Вправа «Група–команда–колектив»
4. Ігрова вправа «Суперечливі твердження»: «Риси ідеальної команди»
5. Робота в парах. Вправа «Павутиння»
6. Робота в групах. Вправа «Будиночок, який...»
7. Підведення підсумків роботи тренінгу. Вправа «Завершення»

Домашнє завдання: он-лайн тест Томаса на визначення стилю поведінки у конфліктній ситуації.

Література: 3; 7; 8; 17; 21.

Заняття 6. Конфлікти та способи їх розв'язання з позицій лідерства служіння.

Мета: визначити поняття конфлікту, його види та причини; розглянути стилі поведінки у конфліктних ситуаціях (за К. Томасом); визначити шляхи розв'язання конфліктів.

Матеріал та обладнання: відео-кліпи, аркуші А3, маркери, аркуші А4, кольорові олівці, шляхи розв'язання конфліктів (презентація), м'яч, роздатковий матеріал (кейси).

План заняття:

1. Вступне слово. Розминка.
2. Робота в групах. Вправа «Конфлікт– це...»
3. Інформ-блок «Причини та види конфліктів»
4. Вправа «Плюси і мінуси конфлікту»
5. Вправа «Я в конфлікті»
6. Вправа «Гідна відповідь»
7. Рефлексія.

Домашнє завдання: пригадати конфліктну ситуацію з власного досвіду; написати шлях вирішення цієї ситуації з позицій лідерства служіння; виконати вправу «Чотири квадрати» для людини, з якою часто виникають непорозуміння.

Література: .

Заняття 7. Лідерство служіння як корпоративна цінність та громадянська позиція

Мета: підбиття підсумків занять; узагальнення понять; презентація проектів.

Матеріал та обладнання: проектор, презентації.

План заняття:

1. Вправа «Моя книга»
2. Вправа «Світе, почуй мене!»

3. Відео «У мене є мрія» (промова М.Л.Кінга)
 4. Вправа «Через сто років»
 5. Вправа «Лист собі»
 6. Презентація проєктів
- Література: 3;8; 12; 18; 20.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	7	7
Робота на практичному занятті	10	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25
<i>Разом</i>		-	122
Максимальна кількість балів: 122			
Розрахунок коефіцієнта: $122 : 100 = 1,22$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Тема 1. Сутність та особливості лідерства як явища

Порядок виконання

1. Написати есе про особистість-справжнього лідера.

Вимоги до оформлення есе

1. Дотримуватися рекомендованої структури есе.
2. Викладати передусім власні думки.
3. Рекомендований обсяг – 2 сторінки.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (1 бал), використання фактичного матеріалу (3 бали).

Тема 2. Університет та його роль у розвитку лідерства

Порядок виконання

1. Створити завдання до квесту «Чим особливий наш Університет?»

Вимоги до завдань

1. Хід виконання кожного завдання подається поетапно.
2. Завдання мають бути придатними під час практичної реалізації.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), різноманітність завдань (1 бал), можливість виконати завдання на практиці (3 бали).

Тема 3. Конфлікти та способи їх розв'язання з позицій лідерства служіння

Порядок виконання

1. Провести анкетування у соціальних мережах про типи розв'язання конфліктів.

Вимоги до оформлення результатів анкетування

1. Діагностична вибірка має складати не менше 50 осіб;
2. Результати можуть бути представлені у вигляді діаграм, гістограм тощо.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться якість представлення результатів анкетування (5 балів).

Тема 4. Лідерствослужіння як корпоративна цінність та громадянська позиція.

Порядок виконання

1. Проаналізувати, що стало важливим при вивченні модуля «Лідерствослужіння».

2. *Вимоги до оформлення результатів анкетування*

Структура: особисте ставлення до явища лідерство служіння, власна зацікавленість у реалізації принципів лідерства служіння; особисті труднощі у реалізації діяльності на основі лідерства служіння; особистий досвід застосування принципів лідерства служіння у житті.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться самостійність написання (2 бали), аргументованість висновків (3 бали).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Пройдіть тест, складений на основі матеріалів тем модуля:

Приклад запитань:

1. Який з відомих людей сказав: «Лідер діє відкрито, бос – за закритими дверима. Лідер веде за собою, а бос керує»:

А) Рузвельт;

Б) Лао Цзи;

В) Террі.

Вимоги до проходження тесту:

1. Обрати одну правильну відповідь.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 25 балів.

2. Оцінюватимуться самостійність, правильність відповідей.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у формі заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час заліку засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 1 кредитного модуля оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на практичних заняттях, тестування тощо) протягом семестру (див. 6.1). Мінімальна кількість балів – 35.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного

	поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Корпоративна культура Університету.
2. Місія, візія, мета, цінності Університету.
3. Лідерство та менеджмент.
4. Спільні, відмінні риси лідерства та управління.
5. Теорії лідерства.
6. Філософія лідерства.
7. Слуга як лідер.
8. Служіння як явище.
9. Ієрархія потреб людини.
10. Уміння та навички успішного лідера.
11. Конфлікт як явище.
12. Класифікація конфліктів.
13. Стадії проходження конфлікту.
14. Стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях.
15. Техніки зниження напруги у конфлікті.
16. Група, колектив, команда.
17. Умови існування успішної команди.
18. Основні функції лідера.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА МОДУЛЯ

«Лідерство служіння»

(денна форма)

Разом: 30 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 14 год, модульний контроль – 2 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Лідерствослужіння						
Теми тренінгових занять	Вступ до модуля 11	Сутність особливості лідерства як явища 11	Служіння як основний вид діяльності лідера 11	Університет його роль у розвитку лідерства 11	Створення команди та особливості командної роботи 11	Конфлікти та способи їх розв'язання з позицій лідерства служіння 11	Лідерство-служіння як професійно-особистісна цінність 11
Самостійна робота		5	5			5	5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1(25 балів)						
Підсумковий контроль	ПМК						

8. РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА

1. Abel, A. T. (2000). The characteristics behaviors, and effective work environments of servant leaders : A Delphi study [[electronic resources] thesis]. Blacksburg, Va: University Libraries, Virginia Polytechnic Institute and State University.
2. Autry, J. A. (2004). The servant-leader : How to build a creative team, develop great morale, and improve bottom-line performance (1st paperback ed.). New York: Three Rivers Press. ISBN: 1400054737 ; xxi, 266 p
3. Baker, M. M. (2003). Community building and the power of relationships in organizations. [PhD. Diss].
4. Becoming authentic: The search for wholeness and calling as a servant-leader.. (2007) (Trevor M. Hall, Ed.). South Bend, Ind: Cloverdale Books. ISBN: 9781929569366; xv, 119 p.
5. Bijl, J., & Leene, J. (2003). Power in creation : Extraordinary leadership (J. Ellis, Trans.). ISBN: ; 116 p.
6. Covey, Stephen. Leadership Is a Choice. New York: Simon & Schuster, 2001
7. Daniel W. Wheeler (2012). Servant Leadership for Higher Education: Principles and Practices. Jossey-Bass
8. De Pree, M. (1987). Leadership is an art. East Lansing, MI: Michigan State University Press.
9. De Pree, M. (1992). Leadership jazz (1st ed. (hardback)). New York: Dell/Currency Doubleday.
10. Trevor M. Hall, ed (2007). Becoming Authentic: The Search for Wholeness and Calling as a Servant Leader
11. Hunter, J. (1998). *The servant : a simple story about the true essence of leadership*. Rocklin, Calif: Prima Pub.
12. Dr. Kent M. Keith (2008). The Case For Servant Leadership. Westfield, Ind.: Greenleaf Center for Servant Leadership.
13. Gunderson, D. (2006). *The leadership paradox : a challenge to servant leadership in a power-hungry world*. Seattle, WA: YWAM Pub.
14. Redd, K. & Pastoral. (2009). *Stand Tall : Essays on life and servant leadership*. Indiana, Westfield: Greenleaf Center for Servant Leadership.
15. Greenleaf, R., Spears, L., Covey, S. & Senge, P. (2002). *Servant leadership : a journey into the nature of legitimate power and greatness*. New York: Paulist Press.
16. Robert K Greenleaf (2008). The Servant as Leader. Indiana, Westfield: Greenleaf Center for Servant Leadership.
17. Marshall Christensen (2012). Creating University Cultures of Leadership. Co-Serve Int.
18. Marshall Christensen, Yerezhep Mambetkazyev, and Daniel Ballast, (2011), USA-Kazakhstan. In the name of future generations. Ust-Kamenogorsk: KAFU Publications (Russian Version)
19. Spears, L. C. (2001). Focus on Leadership: Servant-Leadership for the Twenty-First Century. New York: John Wiley & Sons

20. Handbook of Leadership Theory and Practice: A Harvard Business School Centennial Colloquium. Edited by Nitin Nohrai and Rakesh Khurana. Harvard Business Press, 2010, Boston, Massachusetts

21. Ayodele Kolawole Olanrewaju and Ezeokoli Rita Nkiruka. Undergraduates' Social and Psychological Functioning: The Need for Social Re-orientation. British Journal of Education, Society & Behavioural Science, ISSN: 2278 – 0998, Vol.: 5, Issue.: 3 (March).